

West-Vlaanderen Ontcijferd Sociaal-economisch profiel van de provincie

Editie 2024

Tewerkstelling

data@pomwvl.be

INHOUDSTAFEL

1. Loontrekkenden
2. Zelfstandigen
3. Gedetacheerden

CONCLUSIES

Op 31 december 2022 telde West-Vlaanderen 448.887 **loontrekkenden**; dit is een toename met 1,8% ten opzichte van eind 2021. Eind 2022 was 45,2% van deze loontrekkenden actief in **vestigingen** met minder dan 50 werknemers.

De tertiaire sector is de grootste **sector** in termen van loontrekkende tewerkstelling. Met bijna 80.000 loontrekkenden vormt de gezondheidszorg de grootste **bedrijfstak** in West-Vlaanderen, gevolgd door de administratieve diensten en het onderwijs.

In 2022 telt West-Vlaanderen 64,9 loontrekkenden jonger dan 30 jaar per 100 loontrekkenden van 50 jaar of ouder, wat meer is dan in Vlaanderen (62,8). In West-Vlaanderen daalde de **vervangingsgraad** zowel ten opzichte van 2021 als 2017 sneller dan in Vlaanderen.

In 2021 gingen meer loontrekkenden buiten West-Vlaanderen werken dan er naar West-Vlaanderen kwamen werken. In West-Vlaanderen staat Oost-Vlaanderen op kop en dit voor zowel de inkomende als uitgaande **pendel**; 43,7% van de werknemers die in West-Vlaanderen actief zijn, woont in Oost-Vlaanderen en omgekeerd gaat 51% van de West-Vlamingen werken in Oost-Vlaanderen.

Eind 2022 telde West-Vlaanderen 156.653 **zelfstandigen en helpers**; ten opzichte van 2017 is dit een toename met 12,2%.

Ruim zes op tien West-Vlaamse zelfstandigen (exclusief bijberoep) en helpers is actief in de tertiaire **sector**. Eind 2022 was 55,6% van alle zelfstandigen in West-Vlaanderen actief in vier **bedrijfstakken**: zakelijke dienstverlening, kleinhandel, bouw en landbouw.

De 40- tot 54-jarige zelfstandigen vertegenwoordigden in 2022 een derde van het West-Vlaamse totaal. Deze **leeftijdsklasse** kende als enige een afname in de periode 2017-2022. In West-Vlaanderen steeg het aantal 65-plussers in de periode 2017-2022 het sterkst.

In 2022 startten in West-Vlaanderen 12.074 personen een activiteit als zelfstandige of helper terwijl 6.365 zelfstandigen of helpers hun activiteiten hebben stopgezet. In 2022 telde West-Vlaanderen 7,7 starters per 100 zelfstandigen en helpers; in Vlaanderen lag de **startersratio** hoger (9,3). Met 4,1 stopzettingen per 100 zelfstandigen en helpers ligt de **stopzettingsratio** in West-Vlaanderen in 2022 lager dan in Vlaanderen (4,7).

In 2023 werden 36.346 personen naar West-Vlaanderen **gedetacheerd**. De grootste groep van gedetacheerden beschikt over de Poolse **nationaliteit**. Nederlanders en Oekraïners vervolledigen de top drie.

1. Loontrekkenden

Op 31 december 2022 telde West-Vlaanderen 448.887 loontrekkenden; dit is een toename met 1,8% ten opzichte van eind 2021. In Vlaanderen was er in dezelfde periode een iets grotere toename van 2,1%. In West-Vlaanderen was 50,8% van alle loontrekkenden eind 2022 een man; in Vlaanderen was dat 51,1%. Het aandeel loontrekkenden met een arbeidersstatuut was in West-Vlaanderen (44,2%) een stuk hoger dan in Vlaanderen (36,9%).

De regio's Zuid-West-Vlaanderen (28,4%), Brugge (24,2%) en Midwest (23,1%) vertegenwoordigen samen drie kwart van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen. In de regio's Brugge (49%) en Middenkust (47,4%) is minder dan de helft van alle werknemers een man. In Brugge (38,3%) is het aandeel arbeiders veel kleiner dan in de regio's Midwest (49,6%) en Westhoek (49,5%).

Sector

Het grootste deel van de loontrekkenden in West-Vlaanderen en Vlaanderen werkt in de tertiaire sector. In West-Vlaanderen (38,5%) ligt het aandeel van deze sector een stuk lager dan in Vlaanderen (44,7%). De aandelen van de andere sectoren zijn in West-Vlaanderen wel groter.

Binnen West-Vlaanderen zijn er enkele opmerkelijke vaststellingen. Zo zijn de loontrekkenden in de industrie in de regio Midwest

een stuk sterker vertegenwoordigd dan in de andere regio's. Daartegenover staat dat het aandeel loontrekkenden in de quartaire sector er het kleinst is. In de regio's Middenkust en Brugge is het aandeel loontrekkenden in de tertiaire en quartaire sector het grootst terwijl het aandeel van de tewerkstelling in de sectoren industrie en bouw kleiner is dan in de andere regio's.

Bedrijfstak

Met bijna 80.000 loontrekkenden vormt de gezondheidszorg (en de maatschappelijke dienstverlening) de grootste bedrijfstak in West-Vlaanderen. Daarna volgt de zakelijke dienstverlening en het onderwijs. Eind 2022 vertegenwoordigden deze drie bedrijfstakken samen 40,5% van alle werknemers in West-Vlaanderen; in Vlaanderen was dit nog iets meer (41,9%).

Met uitzondering van Brugge zijn de bedrijfstakken gezondheidszorg, zakelijke dienstverlening en onderwijs ook de drie grootste bedrijfstakken in alle West-Vlaamse regio's; in Brugge staat de sector openbaar bestuur op de derde plaats.

Bij de verdeling van loontrekkenden in West-Vlaanderen per bedrijfstak springen een aantal percentages in het oog. Van alle werknemers in de sector openbaar bestuur, kan 40,3% in Brugge worden gesitueerd. Brugge is ook goed voor 38% van alle werknemers in

de horeca. Bijna de helft (45,1%) van alle werknemers in de groothandel is actief in Zuid-West-Vlaanderen. Bijna vier op de tien werknemers in de voeding is tewerkgesteld in de regio Midwest.

Bekijken we de leeftijdsverdeling van werknemers in de grootste bedrijfstakken, dan zien we in West-Vlaanderen dat het aandeel -30-jarige werknemers in de horeca (30,8%), zakelijke dienstverlening (27,2%), kleinhandel (24,8%) en bouw (23,5%) duidelijk groter is dan gemiddeld (19,7%). In deze bedrijfstakken is ook het aandeel -20-jarige werknemers het grootst. In de bedrijfstakken openbaar bestuur (38,4%) en transport (36,8%) is het aandeel +50-jarige werknemers het grootst; in deze sectoren is ook het aandeel 50- tot 59-jarigen het grootst. De horeca telt procentueel het minst 50- tot 59-jarige werknemers (17,6%), maar het meest +60-jarige werknemers (9,5%).

Grootteklasse

Eind 2022 telde 95,4% van de West-Vlaamse vestigingen minder dan 50 werknemers; in Vlaanderen was dat 94,8%. In West-Vlaanderen was in deze kleine vestigingen 45,2% van alle werknemers actief; in Vlaanderen was dat het geval voor 41,5% van alle loontrekkenden. Hoewel West-Vlaanderen procentueel minder vestigingen met 50 tot 200 werknemers telt dan Vlaanderen (3,9% ten opzichte van 4,3%), is het aandeel loontrekkenden in deze middelgrote vestigingen in West-Vlaanderen (29,4%) iets groter dan in Vlaanderen (28,5%). De vestigingen met meer dan 200 werknemers zijn in West-Vlaanderen nagenoeg even sterk vertegenwoordigd als in Vlaanderen (0,7% ten opzichte van 0,8%), maar deze grote vestigingen tellen in West-Vlaanderen procentueel duidelijk minder loontrekkenden dan in Vlaanderen (25,4% ten opzichte van 30%).

Binnen West-Vlaanderen springt vooral de regio Westhoek in het oog. In deze regio is zowel het aandeel loontrekkenden in kleine (48,8%) als middelgrote (33,2%) vestigingen het grootst en is het aandeel werknemers in grote vestigingen (18,1%) veruit het kleinst.

Leeftijd

In 2022 vertegenwoordigden de 50- tot 59-jarigen in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen de grootste groep loontrekkenden. De 30- tot 39-jarigen en 40- tot 49-jarigen vervolledigen de top drie. In West-Vlaanderen is het aandeel 30- tot 39-jarigen en 40- tot 49-jarigen duidelijk kleiner dan in Vlaanderen; bij de 60-plussers zit het aandeel in West-Vlaanderen op nagenoeg hetzelfde niveau als in Vlaanderen.

Ook in alle West-Vlaamse regio's staan de 50- tot 59-jarige werknemers op kop. In de regio's Middenkust en Brugge is het aandeel 20- tot 29-jarigen het kleinst en het aandeel +60-jarige werknemers het grootst. In de regio Midwest zien we het omgekeerde.

In 2022 telt West-Vlaanderen 64,9 loontrekkenden jonger dan 30 jaar per 100 loontrekkenden van 50 jaar of ouder. In Vlaanderen (62,8) is de vervangingsgraad kleiner dan in West-Vlaanderen. In West-Vlaanderen daalde de vervangingsgraad zowel ten opzichte van 2021 als 2017 sneller dan in Vlaanderen.

Binnen West-Vlaanderen was de vervangingsgraad in 2022 het grootst in de regio Midwest en het kleinst in de regio Middenkust. In elke regio was de vervangingsgraad in 2022 kleiner dan in 2021 en 2017. In de Westhoek was de afname ten opzichte van zowel 2021 als 2017 het grootst; in de regio Brugge was de afname ten opzichte van 2017 kleiner dan in de overige regio's.

Pendel

In 2021 gingen meer loontrekkenden buiten West-Vlaanderen werken dan er naar West-Vlaanderen kwamen werken. Het pendelsaldo was bijgevolg negatief. Dit is ook het geval in Vlaanderen. In West-Vlaanderen staat Oost-Vlaanderen op kop en dit voor zowel de inkomende als uitgaande pendel; 43,7% van de werknemers die in West-Vlaanderen actief zijn, woont in Oost-Vlaanderen en omgekeerd gaat 51% van de West-Vlaamingen werken in Oost-Vlaanderen. Bij de inkomende pendel vervolledigen de werknemers uit Frankrijk (23,3%) en Henegouwen (12,1%) de top drie. Bij de uitgaande pendel

volgen de werknemers die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (16,9%) en Antwerpen (10%) werken op de tweede en derde plaats.

In de regio's Middenkust en Westhoek is de uitgaande pendel in 2021 groter dan de inkomende pendel; het pendelsaldo is er bijgevolg negatief. In de regio Middenkust is de inkomende pendelintensiteit het kleinst en de uitgaande pendelintensiteit het grootst. De regio Midwest staat op kop inzake de inkomende pendelintensiteit; in de regio Brugge is de uitgaande pendelintensiteit het kleinst.

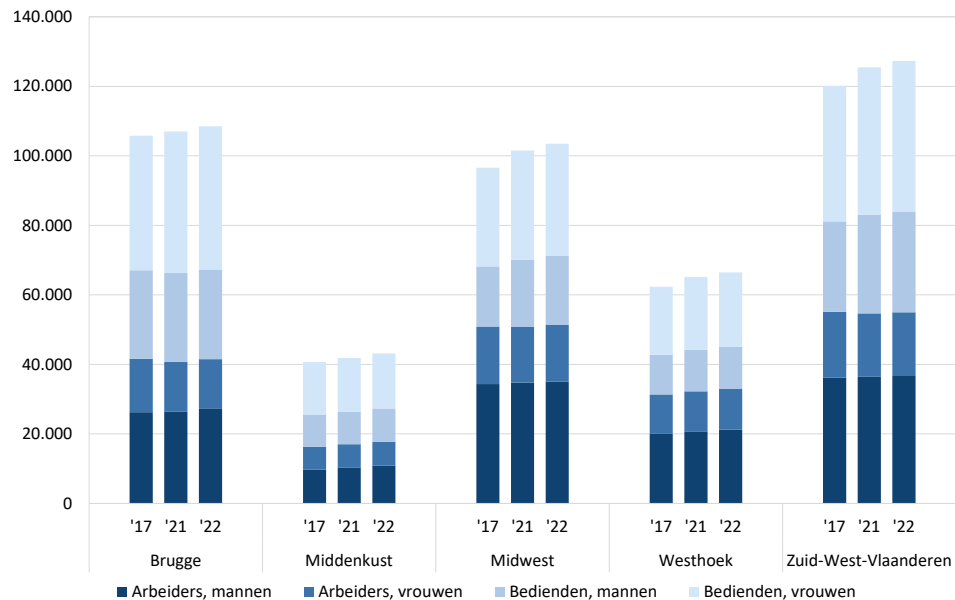
Tabel 1: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling, ingedeeld naar geslacht, arbeiders en bedienden (a), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2017, 31 december 2021 en 31 december 2022.

	2017	2021	2022		Evolutie 2017-2022	Evolutie 2021-2022
West-Vlaanderen	425.462	440.950	448.887	100,0%	+5,5%	+1,8%
- Arbeiders, mannen	126.423	128.725	131.355	29,3%	+3,9%	+2,0%
- Arbeiders, vrouwen	68.922	66.690	67.130	15,0%	-2,6%	+0,7%
- Bedienden, mannen	89.262	94.557	96.460	21,5%	+8,1%	+2,0%
- Bedienden, vrouwen	140.855	150.978	153.942	34,3%	+9,3%	+2,0%
Vlaams Gewest	2.296.340	2.407.534	2.458.334	100,0%	+7,1%	+2,1%
- Arbeiders, mannen	583.898	596.225	606.207	24,7%	+3,8%	+1,7%
- Arbeiders, vrouwen	302.030	297.287	300.794	12,2%	-0,4%	+1,2%
- Bedienden, mannen	592.826	634.234	649.698	26,4%	+9,6%	+2,4%
- Bedienden, vrouwen	817.586	879.788	901.635	36,7%	+10,3%	+2,5%
Aandeel WVl in VLG	18,5%	18,3%	18,3%			
- Arbeiders, mannen	21,7%	21,6%	21,7%			
- Arbeiders, vrouwen	22,8%	22,4%	22,3%			
- Bedienden, mannen	15,1%	14,9%	14,8%			
- Bedienden, vrouwen	17,2%	17,2%	17,1%			

(a) Inclusief ambtenaren.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling, ingedeeld naar geslacht, arbeiders en bedienden (a), regio's van West-Vlaanderen, 31 december 2017, 31 december 2021 en 31 december 2022.

(a) Inclusief ambtenaren.

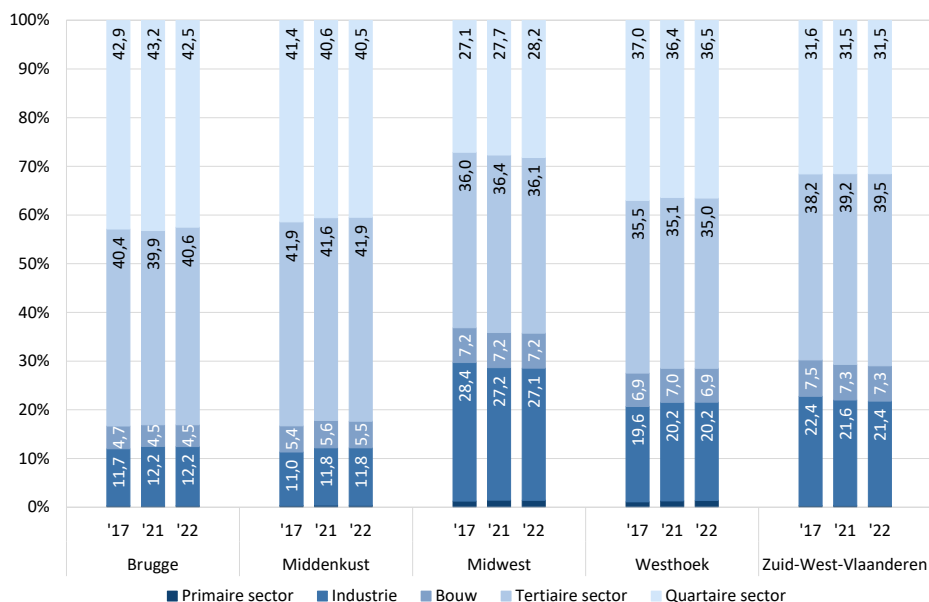
Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 2: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling, ingedeeld naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2017, 31 december 2021 en 31 december 2022.

	2017	2021	2022		Evolutie 2017-2022	Evolutie 2021-2022
West-Vlaanderen	425.462	440.950	448.887	100,0%	+5,5%	+1,8%
- Primaire sector	2.799	3.295	3.333	0,7%	+19,1%	+1,2%
- Industrie	83.472	85.889	87.070	19,4%	+4,3%	+1,4%
- Bouw	27.285	28.201	28.511	6,4%	+4,5%	+1,1%
- Tertiaire sector	162.586	169.053	172.900	38,5%	+6,3%	+2,3%
- Quartaire sector	149.320	154.512	157.073	35,0%	+5,2%	+1,7%
Vlaams Gewest	2.296.340	2.407.534	2.458.334	100,0%	+7,1%	+2,1%
- Primaire sector	12.216	14.276	13.866	0,6%	+13,5%	-2,9%
- Industrie	361.334	372.001	375.757	15,3%	+4,0%	+1,0%
- Bouw	130.212	136.639	137.733	5,6%	+5,8%	+0,8%
- Tertiaire sector	1.011.508	1.065.811	1.098.487	44,7%	+8,6%	+3,1%
- Quartaire sector	781.070	818.807	832.491	33,9%	+6,6%	+1,7%
Aandeel WVl in VLG	18,5%	18,3%	18,3%			
- Primaire sector	22,9%	23,1%	24,0%			
- Industrie	23,1%	23,1%	23,2%			
- Bouw	21,0%	20,6%	20,7%			
- Tertiaire sector	16,1%	15,9%	15,7%			
- Quartaire sector	19,1%	18,9%	18,9%			

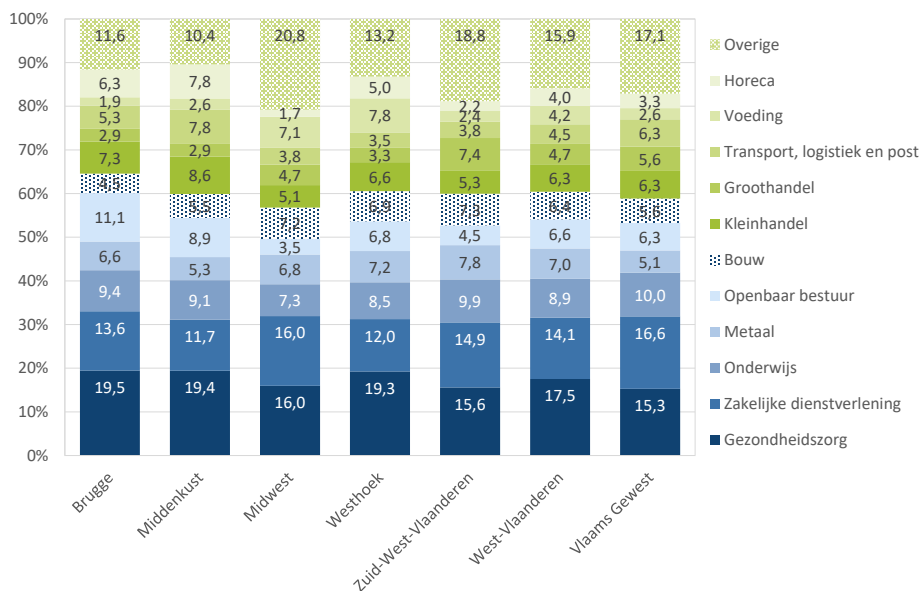
Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 2: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling, ingedeeld naar sector, regio's van West-Vlaanderen, 31 december 2017, 31 december 2021, 31 december 2022.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

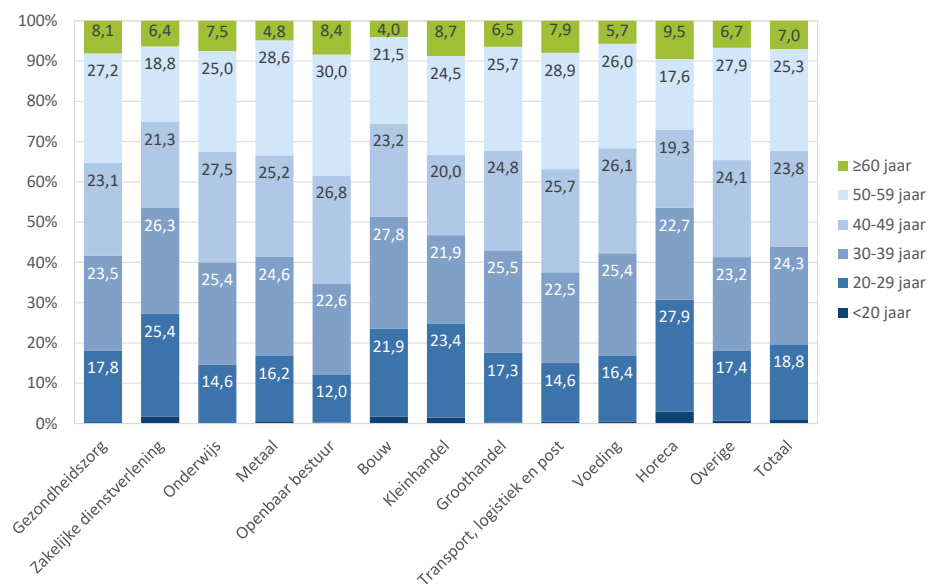
Figuur 3: Loontrekkende tewerkstelling naar voornaamste bedrijfstakken (a), regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2022.

(a) Bedrijfstakken die in 2022 meer dan 15.000 loontrekkenden tellen in West-Vlaanderen.

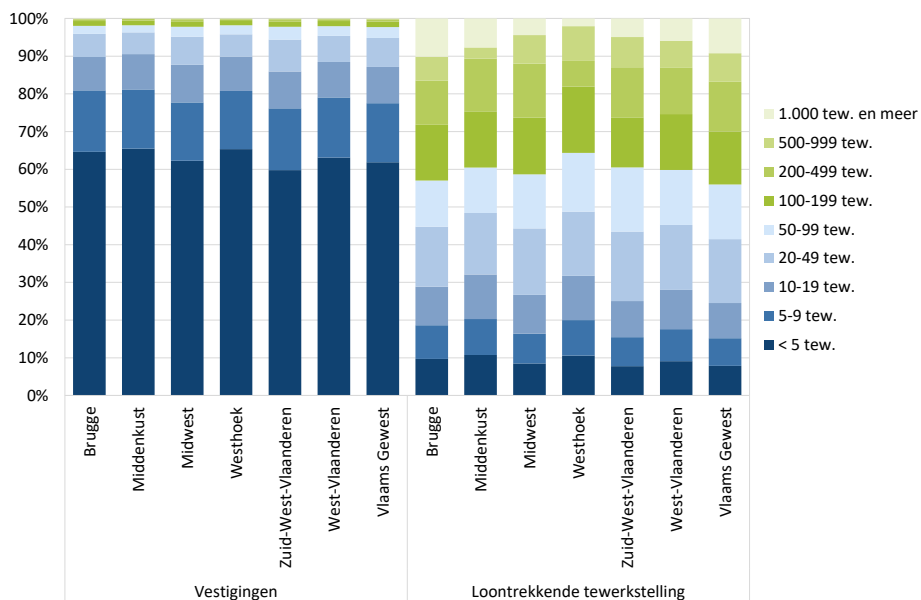
Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 4: Loontrekkende tewerkstelling naar voornaamste bedrijfstakken (a) en leeftijdsklasse, West-Vlaanderen, 31 december 2022.

(a) Bedrijfstakken die in 2022 meer dan 15.000 loontrekkenden tellen in West-Vlaanderen.
Bron: kubus POM West-Vlaanderen obv RSZ en DIBISS, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 5: Vestigingen en loontrekkende tewerkstelling naar grootteklasse, regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2022.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

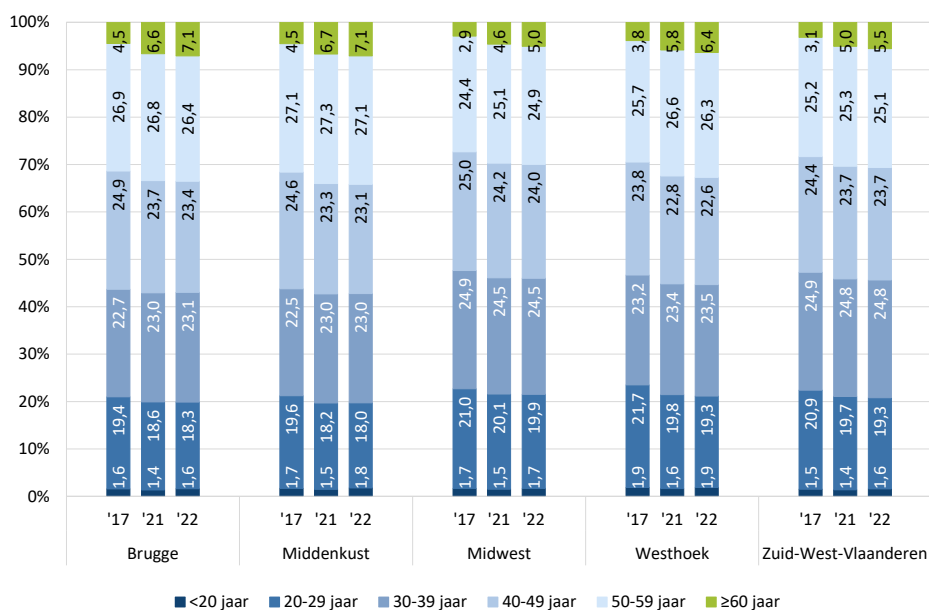

Tabel 3: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling, ingedeeld naar leeftijdsklasse, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2017-2021-2022.

	2017	2021	2022		Evolutie 2017-2022	Evolutie 2021-2022
West-Vlaanderen	423.553	433.006	437.565	100,0%	+3,3%	+1,1%
- <20 jaar	6.955	6.323	7.309	1,7%	+5,1%	+15,6%
- 20-29 jaar	86.988	83.832	83.213	19,0%	-4,3%	-0,7%
- 30-39 jaar	100.955	103.456	104.770	23,9%	+3,8%	+1,3%
- 40-49 jaar	104.159	102.226	102.701	23,5%	-1,4%	+0,5%
- 50-59 jaar	108.912	112.781	112.875	25,8%	+3,6%	+0,1%
- ≥ 60 jaar	15.583	24.388	26.697	6,1%	+71,3%	+9,5%
Vlaams Gewest	2.386.849	2.458.552	2.489.756	100,0%	+4,3%	+1,3%
- <20 jaar	31.883	31.064	36.710	1,5%	+15,1%	+18,2%
- 20-29 jaar	460.480	452.570	453.627	18,2%	-1,5%	+0,2%
- 30-39 jaar	593.669	605.611	611.469	24,6%	+3,0%	+1,0%
- 40-49 jaar	601.565	601.633	606.709	24,4%	+0,9%	+0,8%
- 50-59 jaar	605.098	624.017	625.698	25,1%	+3,4%	+0,3%
- ≥ 60 jaar	94.154	143.657	155.542	6,2%	+65,2%	+8,3%
Aandeel WVl in VLG	17,7%	17,6%	17,6%			
- <20 jaar	21,8%	20,4%	19,9%			
- 20-29 jaar	18,9%	18,5%	18,3%			
- 30-39 jaar	17,0%	17,1%	17,1%			
- 40-49 jaar	17,3%	17,0%	16,9%			
- 50-59 jaar	18,0%	18,1%	18,0%			
- ≥ 60 jaar	16,6%	17,0%	17,2%			

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 6: Loontrekkende tewerkstelling naar leeftijdsklasse, regio's van West-Vlaanderen, 2017-2021-2022.

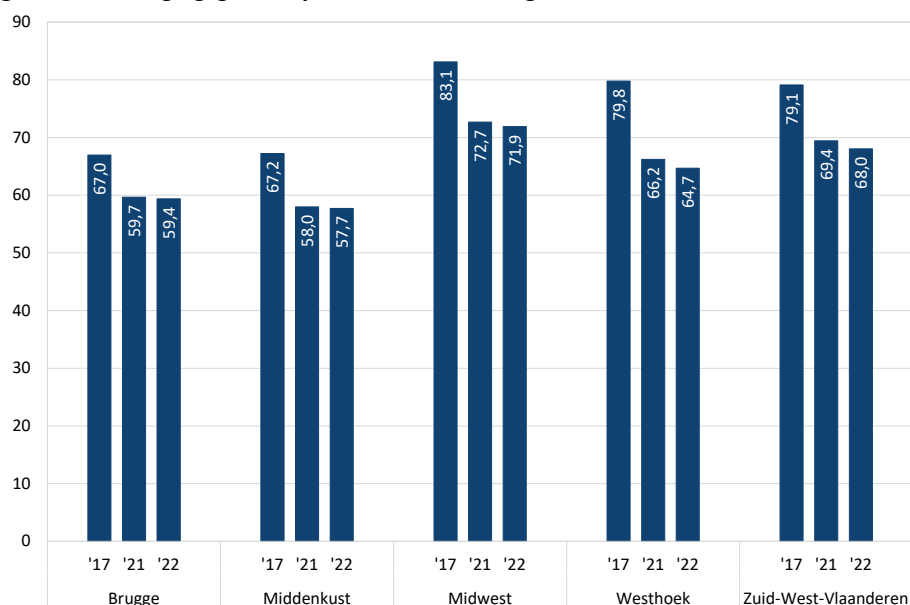
Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 4: Vervangingsgraad bij loontrekkenden, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2017-2021-2022.

	2017	2021	2022	Evolutie 2017-2022	Evolutie 2021-2022
West-Vlaanderen					
- <30 jaar	93.944	90.155	90.522	-3,6%	+0,4%
- ≥50 jaar	124.495	137.169	139.572	+12,1%	+1,8%
- Vervangingsgraad	75,5	65,7	64,9	-10,6%pt	-0,9%pt
Vlaams Gewest					
- <30 jaar	492.363	483.634	490.337	-0,4%	+1,4%
- ≥50 jaar	699.253	767.675	781.240	+11,7%	+1,8%
- Vervangingsgraad	70,4	63,0	62,8	-7,6%pt	-0,2%pt

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 7: Vervangingsgraad bij loontrekkenden, regio's van West-Vlaanderen, 2017-2021-2022.

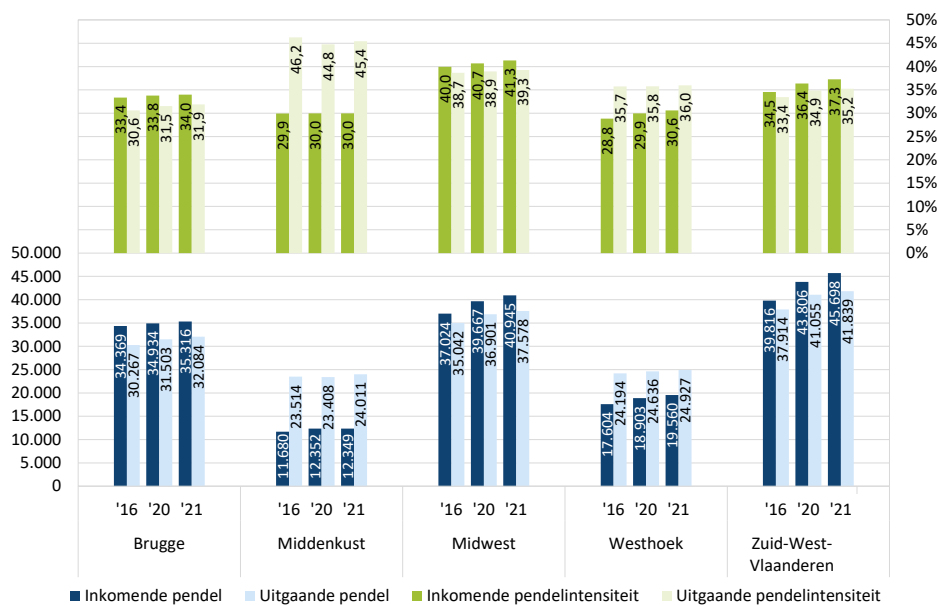
Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 5: Evolutie van de inkomende en uitgaande pendel van loontrekkenden, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2016-2020-2021.

	2016	2020	2021	Evolutie 2016-2021	Evolutie 2020-2021
West-Vlaanderen					
- Geen pendel	358.496	367.846	370.600	+3,4%	+0,7%
- Inkomende pendel	52.611	57.886	60.131	+14,3%	+3,9%
- Uitgaande pendel	63.054	65.720	66.683	+5,8%	+1,5%
- Pendelsaldo	-10.443	-7.834	-6.553	-37,3%	-16,4%
- Inkomende pendelintensiteit	12,8%	13,6%	14,0%	+1,2%pt	+0,4%pt
- Uitgaande pendelintensiteit	15,0%	15,2%	15,2%	+0,2%pt	+0,0%pt
Vlaams Gewest					
- Geen pendel	2.074.018	2.167.789	2.192.031	+5,7%	+1,1%
- Inkomende pendel	137.702	152.903	157.476	+14,4%	+3,0%
- Uitgaande pendel	290.354	288.395	288.417	-0,7%	+0,0%
- Pendelsaldo	-152.652	-135.492	-130.941	-14,2%	-3,4%
- Inkomende pendelintensiteit	6,2%	6,6%	6,7%	+0,5%pt	+0,1%pt
- Uitgaande pendelintensiteit	12,3%	11,7%	11,6%	-0,7%pt	-0,1%pt

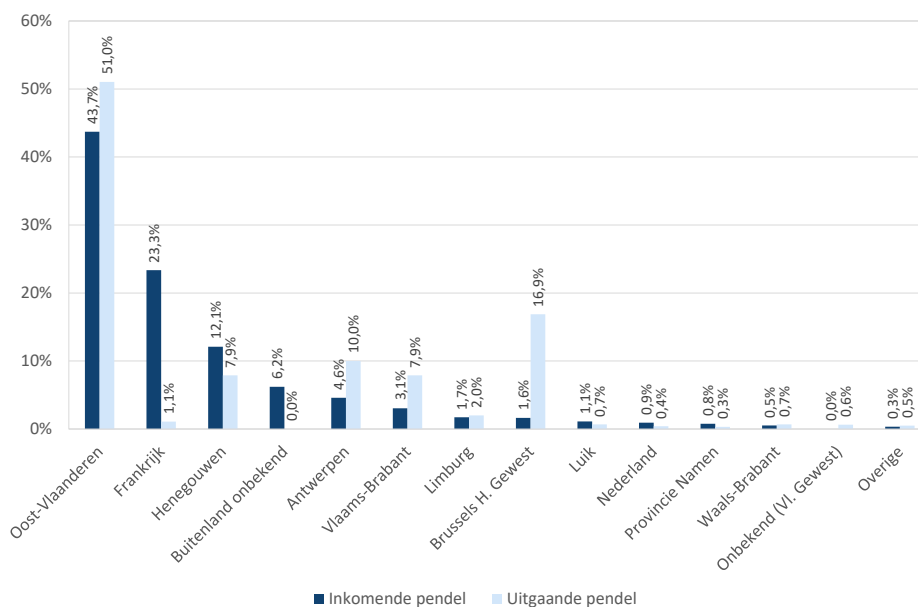
Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 8: Evolutie van de inkomende en uitgaande pendel van loontrekkenden, regio's van West-Vlaanderen, 2016-2020-2021.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 9: Inkomende en uitgaande pendel van loontrekkenden naar woon- en werkplaats (a), West-Vlaanderen, 2021.

(a) Stromen die meer dan 200 loontrekkenden tellen in West-Vlaanderen.
Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

2. Zelfstandigen

Eind 2022 telde West-Vlaanderen 156.653 zelfstandigen en helpers; dit is een vijfde van het Vlaamse totaal. Over de voorbije vijf jaar groeide het aantal zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen met 12,2%; Vlaanderen deed het met een toename van 16,8% nog beter. In zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen was eind 2022 zes op de tien actief als zelfstandige in hoofdberoep. Het aandeel zelfstandigen actief na pensioenleeftijd en het aandeel helpers is in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen. Ondanks het feit dat het aantal helpers in de periode 2017-2022 in West-Vlaanderen sterker daalde dan in Vlaanderen, blijft het West-Vlaamse aandeel groot (29,1%).

Exact een kwart van alle West-Vlaamse zelfstandigen en helpers in 2022 kan in Brugge worden gesitueerd. De regio's Zuid-West-Vlaanderen (23,7%) en Midwest (22,1%) vervolledigen de top drie. In Zuid-West-Vlaanderen is het aandeel zelfstandigen in hoofdberoep het grootst (59,4%) en het aandeel zelfstandigen in bijberoep het op één na grootst (na de regio Middenkust). De aandelen zelfstandigen actief na pensioenleeftijd en helpers zijn in Zuid-West-Vlaanderen kleiner dan in de andere regio's. In de regio Westhoek is het aandeel helpers (8,5%) het grootst.

Sector

Ruim 60% van de West-Vlaamse en Vlaamse zelfstandigen (exclusief bijberoep) en helpers

is actief in de tertiaire sector. West-Vlaanderen telt relatief meer zelfstandigen in de primaire sector, de industrie en de bouw terwijl dit in Vlaanderen het geval is in de tertiaire en quartaire sector.

In de regio's Westhoek en Midwest is het aandeel zelfstandigen in de primaire sector veruit het grootst terwijl het aandeel van de tertiaire en quartaire sector een stuk kleiner is dan in de andere regio's. In de regio Midwest zijn de zelfstandigen in de bouwsector sterker vertegenwoordigd dan in de andere regio's. Verhoudingsgewijs is het aantal zelfstandigen in de tertiaire sector het grootst in de regio Middenkust. De regio Brugge telt de meeste zelfstandigen in de quartaire sector terwijl de regio Zuid-West-Vlaanderen de kroon spant op vlak van industrie.

Bedrijfstak

Eind 2022 was 55,6% van alle zelfstandigen in West-Vlaanderen actief in vier bedrijfstakken, namelijk zakelijke dienstverlening, kleinhandel, bouw en landbouw. In Vlaanderen vertegenwoordigen deze bedrijfstakken 55% van alle zelfstandigen. In West-Vlaanderen is de zakelijke dienstverlening duidelijk minder sterk vertegenwoordigd dan in Vlaanderen; het omgekeerde geldt voor de landbouw.

Binnen West-Vlaanderen zijn er enkele opvallende verschillen. Zo is het aandeel zelfstandigen in de zakelijke dienstverlening in Brugge en Zuid-West-Vlaanderen duidelijk groter dan in de andere regio's. In de regio's Brugge en Middenkust vervulden de zelfstandigen in de horeca de top vier, ten naede van de zelfstandigen in de landbouw. In de Westhoek daarentegen staan de zelfstandigen in de landbouw afgetekend op kop (20,6%).

Leeftijd

De 40- tot 54-jarige zelfstandigen vertegenwoordigden in 2022 een derde van het West-Vlaamse totaal. Deze groep kende als enige een afname in de periode 2017-2022. In Vlaanderen was er bij de 40- tot 54-jarigen een minieme toename; zij vertegenwoordigden in 2022 35,1% van alle zelfstandigen. In West-Vlaanderen steeg het aantal 65-plussers in de periode 2017-2022 in absolute en relatieve termen het sterkst; in Vlaanderen was de procentuele toename het grootst bij de -25-jarige zelfstandigen terwijl de 25- tot 39-jarigen in absolute termen de sterkste toename kenden.

In alle West-Vlaamse regio's was er in de periode 2017-2022 een afname van het aantal 40- tot 54-jarige zelfstandigen; in de regio Westhoek was die afname het grootst (-9,7%). In de regio's Brugge, Middenkust en Westhoek was de toename van het aantal zelfstandigen in absolute en relatieve termen het grootst bij de 65-plussers. In de regio Midwest was de absolute toename het grootst bij de 55- tot 64-jarige zelfstandigen; in Zuid-West-Vlaanderen was dat bij de 25- tot 39-jarigen.

Op niveau van de grootste bedrijfstakken in West-Vlaanderen zien we een aantal opmerkelijke vaststellingen. Zo is in de kleinhandel het percentage 55- tot 64-jarige zelfstandigen het grootst en het aandeel 25- tot 39-jarigen het kleinst. In de overige persoonlijke diensten zien we het omgekeerde. In deze bedrijfstak en de bouwsector is het percentage 65-plussers een stuk lager dan gemiddeld; in de landbouw is daarentegen ruim één op de vijf zelfstandigen ouder dan 65 jaar. In kunst, amusement en recreatie is het aandeel -25-jarige zelfstandigen een stuk hoger dan in de andere bedrijfstakken.

Starters

In 2022 startten in West-Vlaanderen 12.074 personen een activiteit als zelfstandige of helper; dat is 9,7% meer dan in 2017. In Vlaanderen was de toename in dezelfde periode nog groter (+14,4%). In zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen was er in 2022 enkel bij de helpers een afname van het aantal starters in vergelijking met 2017. In West-Vlaanderen was de absolute toename het grootst bij de zelfstandigen in bijberoep; in Vlaanderen was dat bij de zelfstandigen in hoofdberoep.

Iets meer dan de helft (50,6%) van alle zelfstandigen en helpers die in 2022 hun activiteiten startten, kunnen we in Zuid-West-Vlaanderen en Brugge situeren. Elke regio zag in 2022 minder helpers starten dan in 2017. In de Westhoek was er ook een minieme afname van het aantal zelfstandigen dat in hoofdberoep een activiteit startte. In de regio's Brugge, Midwest en Zuid-West-Vlaanderen was de absolute toename van het aantal starters het grootst bij de zelfstandigen in hoofdberoep; in de regio's Middenkust en Westhoek was dat bij de zelfstandigen in bijberoep.

Stopzettingen

In 2022 zetten in West-Vlaanderen 6.365 personen hun activiteit als zelfstandige of helper stop; dit is 10,1% meer dan in 2017. In zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen was er in de periode 2017-2022 een afname van het aantal stopzettingen bij de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd en de helpers en was de toename het grootst bij de zelfstandigen in bijberoep.

In 2022 kon in zowel Brugge als Zuid-West-Vlaanderen iets meer dan een kwart van alle stopzettingen worden gesitueerd. In elke

regio was er een afname van het aantal stopzettingen bij zelfstandigen actief na pensioenleeftijd en helpers; in de regio's Brugge en Middenkust was er ook een afname van het aantal zelfstandigen in hoofdberoep dat de activiteiten stop zet.

Starters- en stopzettingsratio

In 2022 telde West-Vlaanderen 7,7 starters per 100 zelfstandigen en helpers; in Vlaanderen lag de startersratio hoger (9,3). Ten opzichte van 2017 blijft de startersratio in 2022 in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen op nagenoeg hetzelfde niveau, maar in vergelijking met 2021 is er wel een duidelijke afname. De hogere startersratio in 2021 is mogelijk een inhaalbeweging doordat de COVID 19-pandemie er in 2020 voor zorgde dat vele zelfstandigen hun opstartplannen uitstelden tot 2021. De startersratio is het grootst bij de zelfstandigen in bijberoep en – uiteraard – het kleinst bij de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd.

Met 4,1 stopzettingen per 100 zelfstandigen en helpers ligt de stopzettingsratio in West-Vlaanderen in 2022 lager dan in Vlaanderen (4,7). In vergelijking met 2017 bleef de stopzettingsratio in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen in 2022 op nagenoeg hetzelfde niveau; in vergelijking met 2021 was er een duidelijke toename. Ook hier speelt COVID 19 en de vele steunmaatregelen, waaronder de moratoria op faillissementen, in 2020 en 2021 mogelijk een rol. De stopzettingsratio is het grootst bij de zelfstandigen in bijberoep en het kleinst bij de zelfstandigen in hoofdberoep.

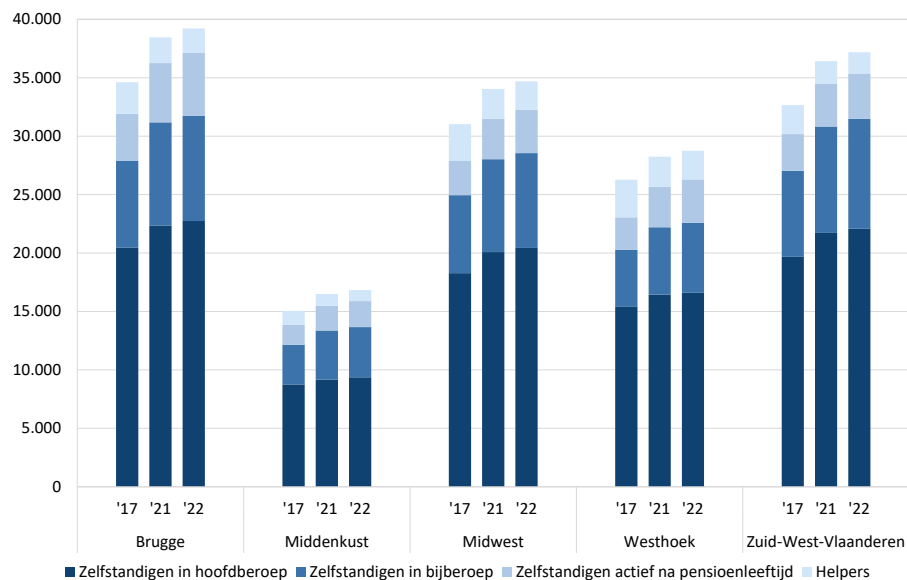
Binnen West-Vlaanderen was zowel de starters- als stopzettingsratio in 2022 het grootst in de regio Middenkust en het kleinst in de Westhoek.

Tabel 6: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers naar aard van de activiteit, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2017, 31 december 2021 en 31 december 2022.

	2017	2021	2022		Evolutie 2017-2022	Evolutie 2021-2022
West-Vlaanderen	139.613	153.650	156.653	100,0%	+12,2%	+2,0%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	82.576	89.786	91.222	58,2%	+10,5%	+1,6%
- Zelfstandigen in bijberoep	29.742	35.845	36.814	23,5%	+23,8%	+2,7%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	14.569	17.752	18.908	12,1%	+29,8%	+6,5%
- Helpers	12.726	10.267	9.709	6,2%	-23,7%	-5,4%
Vlaams Gewest	667.232	760.688	779.249	100,0%	+16,8%	+2,4%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	407.973	455.622	465.060	59,7%	+14,0%	+2,1%
- Zelfstandigen in bijberoep	156.038	193.807	199.368	25,6%	+27,8%	+2,9%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	61.858	76.027	81.484	10,5%	+31,7%	+7,2%
- Helpers	41.363	35.232	33.337	4,3%	-19,4%	-5,4%
Aandeel WVl in VLG	20,9%	20,2%	20,1%			
- Zelfstandigen in hoofdberoep	20,2%	19,7%	19,6%			
- Zelfstandigen in bijberoep	19,1%	18,5%	18,5%			
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	23,6%	23,3%	23,2%			
- Helpers	30,8%	29,1%	29,1%			

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 10: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers naar aard van de activiteit, regio's van West-Vlaanderen, 31 december 2017, 31 december 2021 en 31 december 2022.

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 7: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers (a) naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2017, 31 december 2021 en 31 december 2022.

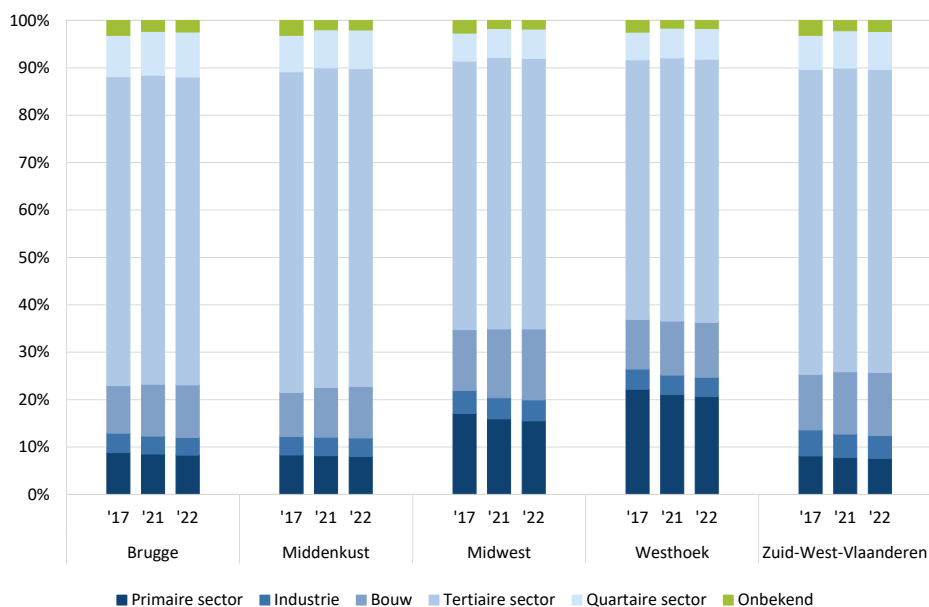
	2017	2021	2022		Evolutie 2017-2022	Evolutie 2021-2022
West-Vlaanderen	109.871	117.805	119.839	100,0%	+9,1%	+1,7%
- Primaire sector	14.338	14.558	14.448	12,1%	+0,8%	-0,8%
- Industrie	5.056	5.047	5.053	4,2%	-0,1%	+0,1%
- Bouw	12.124	14.474	15.017	12,5%	+23,9%	+3,8%
- Tertiaire sector	67.374	72.508	73.575	61,4%	+9,2%	+1,5%
- Quartaire sector	7.770	8.875	9.226	7,7%	+18,7%	+4,0%
- Onbekend	3.209	2.343	2.520	2,1%	-21,5%	+7,6%
Vlaams Gewest	511.194	566.881	579.881	100,0%	+13,4%	+2,3%
- Primaire sector	46.900	50.391	49.958	8,6%	+6,5%	-0,9%
- Industrie	19.072	20.501	20.768	3,6%	+8,9%	+1,3%
- Bouw	54.175	68.762	71.668	12,4%	+32,3%	+4,2%
- Tertiaire sector	326.247	361.557	368.734	63,6%	+13,0%	+2,0%
- Quartaire sector	43.493	50.667	52.523	9,1%	+20,8%	+3,7%
- Onbekend	21.307	15.003	16.230	2,8%	-23,8%	+8,2%
Aandeel WVl in VLG	21,5%	20,8%	20,7%			
- Primaire sector	30,6%	28,9%	28,9%			
- Industrie	26,5%	24,6%	24,3%			
- Bouw	22,4%	21,0%	21,0%			
- Tertiaire sector	20,7%	20,1%	20,0%			
- Quartaire sector	17,9%	17,5%	17,6%			
- Onbekend	15,1%	15,6%	15,5%			

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

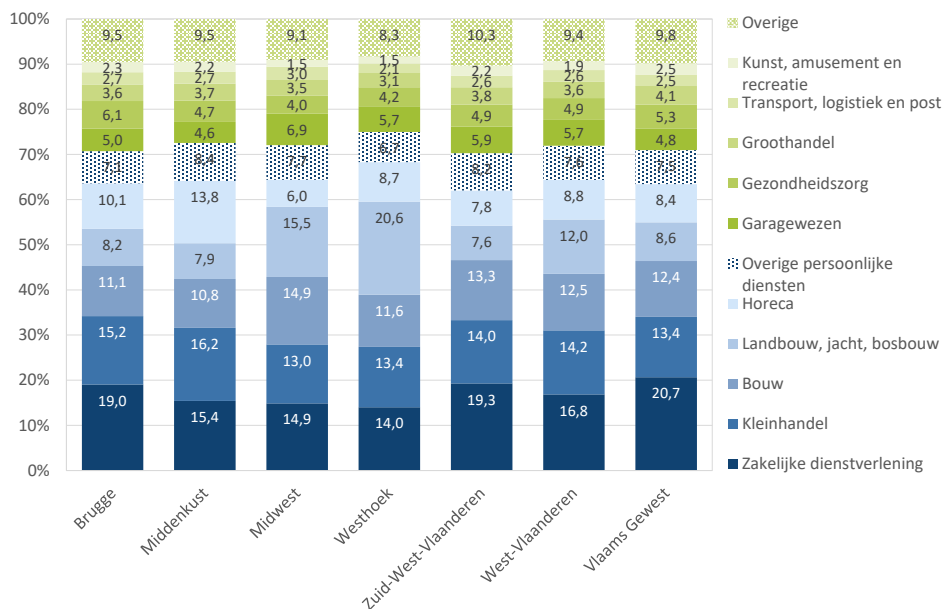
Figuur 11: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers (a) naar sector, regio's van West-Vlaanderen, 31 december 2017, 31 december 2021 en 31 december 2022.

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 12: Zelfstandigen en helpers (a) naar voornaamste bedrijfstakken (b), regio's van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2022.

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

(b) Bedrijfstakken die in 2022 meer dan 2.000 zelfstandigen en helpers (a) tellen in West-Vlaanderen.

Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

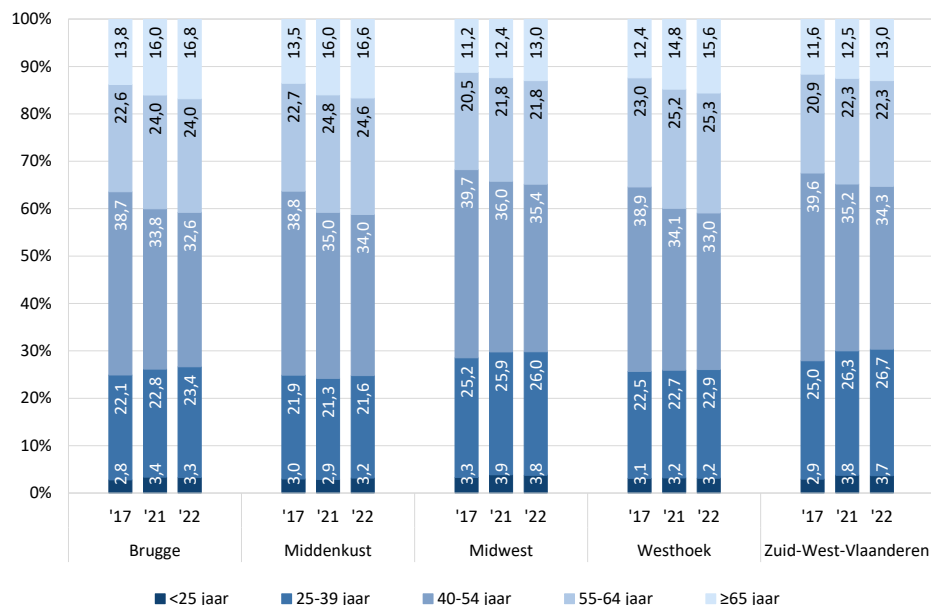
Tabel 8: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers (a) naar leeftijdsklasse, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 31 december 2017, 31 december 2021 en 31 december 2022.

	2017	2021	2022		Evolutie 2017-2022	Evolutie 2021-2022
West-Vlaanderen	109.871	117.805	119.839	100,0%	+9,1%	+1,7%
- <25 jaar	3.330	4.105	4.129	3,4%	+24,0%	+0,6%
- 25-39 jaar	25.845	28.421	29.321	24,5%	+13,4%	+3,2%
- 40-54 jaar	43.045	41.008	40.554	33,8%	-5,8%	-1,1%
- 55-64 jaar	24.004	27.598	28.072	23,4%	+16,9%	+1,7%
- ≥65 jaar	13.647	16.673	17.763	14,8%	+30,2%	+6,5%
Vlaams Gewest	511.194	566.881	579.881	100,0%	+13,4%	+2,3%
- <25 jaar	16.453	22.214	22.296	3,8%	+35,5%	+0,4%
- 25-39 jaar	130.869	148.101	152.912	26,4%	+16,8%	+3,2%
- 40-54 jaar	201.541	203.438	203.452	35,1%	+0,9%	+0,0%
- 55-64 jaar	105.397	122.694	125.774	21,7%	+19,3%	+2,5%
- ≥65 jaar	56.934	70.434	75.447	13,0%	+32,5%	+7,1%
Aandeel WVl in VLG	21,5%	20,8%	20,7%			
- <25 jaar	20,2%	18,5%	18,5%			
- 25-39 jaar	19,7%	19,2%	19,2%			
- 40-54 jaar	21,4%	20,2%	19,9%			
- 55-64 jaar	22,8%	22,5%	22,3%			
- ≥65 jaar	24,0%	23,7%	23,5%			

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

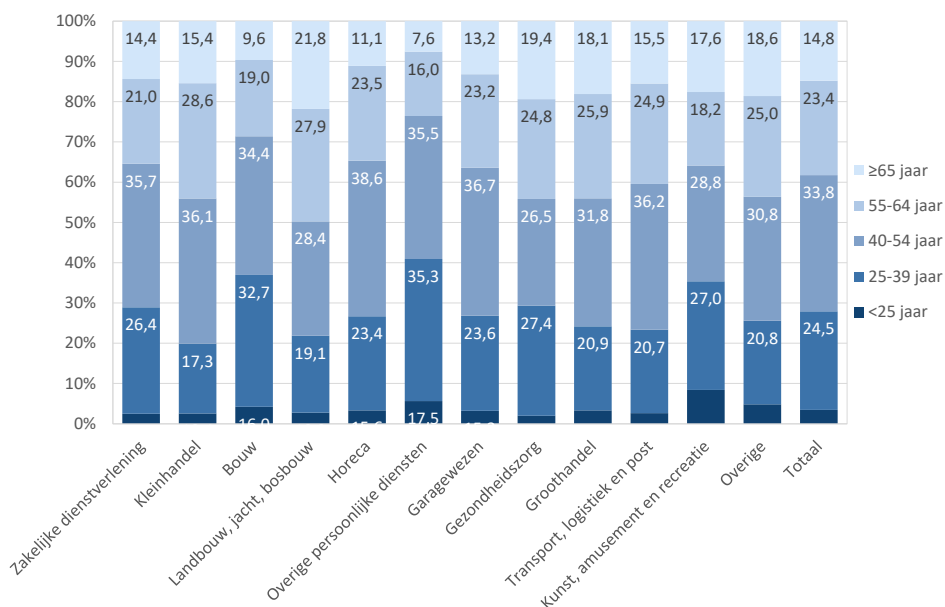
Figuur 13: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers (a) naar leeftijdsklasse, regio's van West-Vlaanderen, 31 december 2017, 31 december 2021 en 31 december 2022.

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 14: Zelfstandigen en helpers (a) naar voornaamste bedrijfstakken (b) en leeftijdsklasse, West-Vlaanderen, 31 december 2022.

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

(b) Bedrijfstakken die in 2022 meer dan 2.000 zelfstandigen en helpers (a) tellen in West-Vlaanderen.

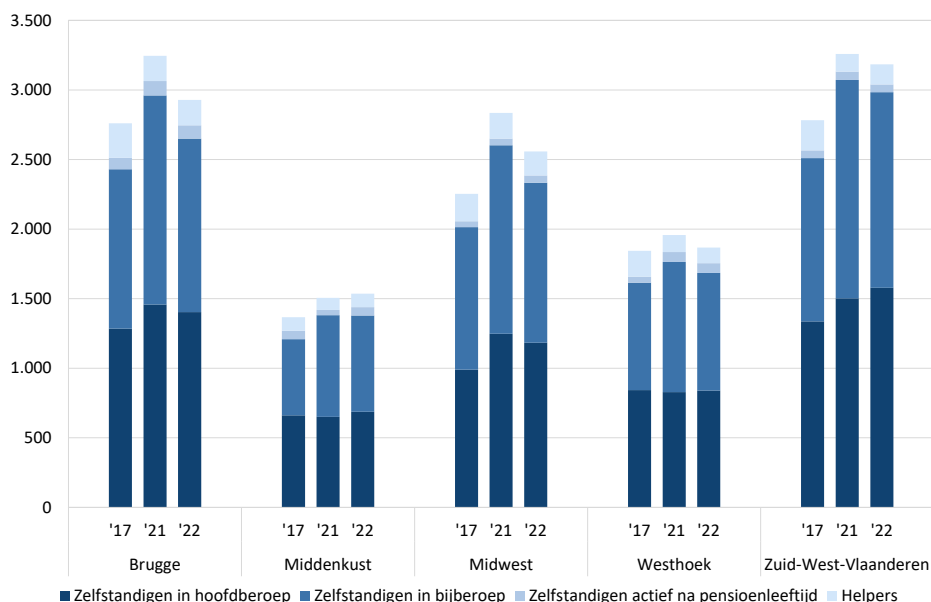
Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 9: Evolutie van het aantal starters naar aard van de activiteit, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2017-2021-2022.

	2017	2021	2022		Evolutie 2017-2022	Evolutie 2021-2022
West-Vlaanderen	11.007	12.803	12.074	100,0%	+9,7%	-5,7%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	5.117	5.686	5.691	47,1%	+11,2%	+0,1%
- Zelfstandigen in bijberoep	4.661	6.095	5.340	44,2%	+14,6%	-12,4%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	283	319	335	2,8%	+18,4%	+5,0%
- Helpers	946	703	708	5,9%	-25,2%	+0,7%
Vlaams Gewest	63.028	76.936	72.117	100,0%	+14,4%	-6,3%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	31.973	37.682	37.203	51,6%	+16,4%	-1,3%
- Zelfstandigen in bijberoep	25.354	34.255	30.111	41,8%	+18,8%	-12,1%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	1.483	1.673	1.628	2,3%	+9,8%	-2,7%
- Helpers	4.218	3.326	3.175	4,4%	-24,7%	-4,5%
Aandeel WVl in VLG	17,5%	16,6%	16,7%			
- Zelfstandigen in hoofdberoep	16,0%	15,1%	15,3%			
- Zelfstandigen in bijberoep	18,4%	17,8%	17,7%			
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	19,1%	19,1%	20,6%			
- Helpers	22,4%	21,1%	22,3%			

Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 15: Evolutie van het aantal starters naar aard van de activiteit, regio's van West-Vlaanderen, 2017-2021-2022.

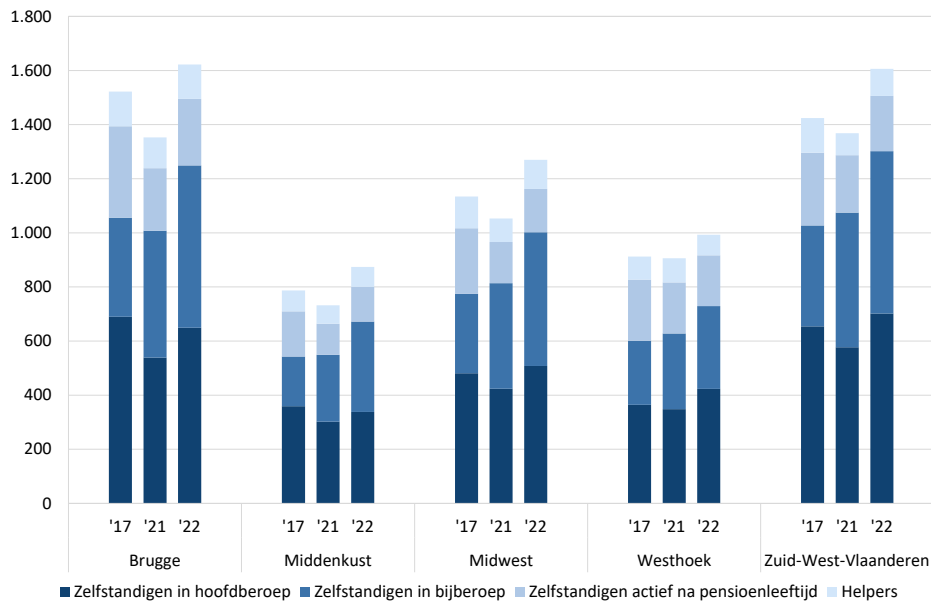
Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 10: Evolutie van het aantal stopzettingen naar aard van de activiteit, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2017-2021-2022.

	2017	2021	2022		Evolutie 2017-2022	Evolutie 2021-2022
West-Vlaanderen	5.779	5.412	6.365	100,0%	+10,1%	+17,6%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	2.548	2.190	2.620	41,2%	+2,8%	+19,6%
- Zelfstandigen in bijberoep	1.454	1.884	2.334	36,7%	+60,5%	+23,9%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	1.242	899	926	14,5%	-25,4%	+3,0%
- Helpers	535	439	485	7,6%	-9,3%	+10,5%
Vlaams Gewest	32.439	29.875	36.346	100,0%	+12,0%	+21,7%
- Zelfstandigen in hoofdberoep	15.434	13.615	16.623	45,7%	+7,7%	+22,1%
- Zelfstandigen in bijberoep	8.652	10.624	13.503	37,2%	+56,1%	+27,1%
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	5.962	3.755	4.062	11,2%	-31,9%	+8,2%
- Helpers	2.391	1.881	2.158	5,9%	-9,7%	+14,7%
Aandeel WV in VLG	17,8%	18,1%	17,5%			
- Zelfstandigen in hoofdberoep	16,5%	16,1%	15,8%			
- Zelfstandigen in bijberoep	16,8%	17,7%	17,3%			
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	20,8%	23,9%	22,8%			
- Helpers	22,4%	23,3%	22,5%			

Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 16: Evolutie van het aantal stopzettingen naar aard van de activiteit, regio's van West-Vlaanderen, 2017-2021-2022.

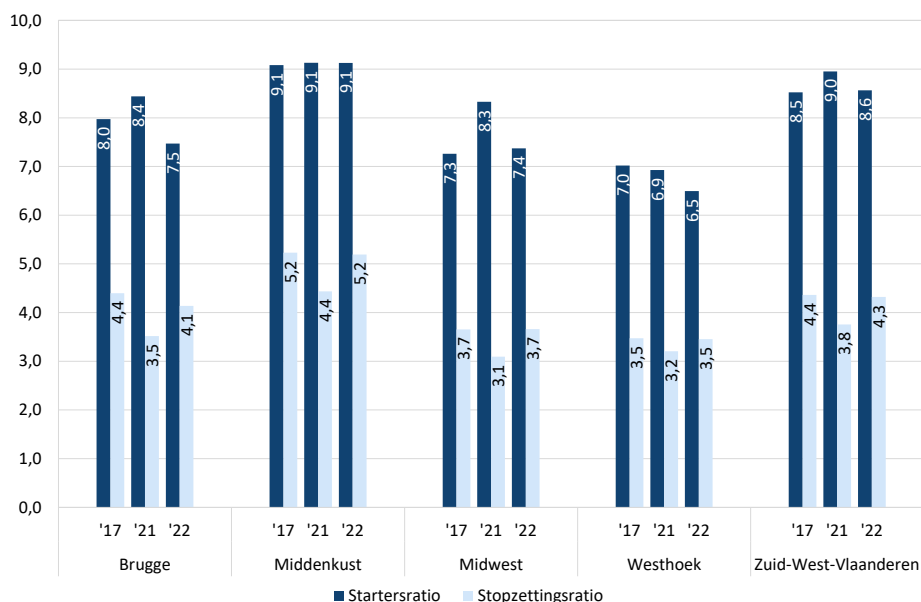
Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 11: Evolutie van de startersratio naar aard van de activiteit, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2017-2021-2022.

	Startersratio			Stopzettingsratio		
	2017	2021	2022	2017	2021	2022
West-Vlaanderen	7,9	8,3	7,7	4,1	3,5	4,1
- Zelfstandigen in hoofdberoep	6,2	6,3	6,2	3,1	2,4	2,9
- Zelfstandigen in bijberoep	15,7	17,0	14,5	4,9	5,3	6,3
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	1,9	1,8	1,8	8,5	5,1	4,9
- Helpers	7,4	6,8	7,3	4,2	4,3	5,0
Vlaams Gewest	9,4	10,1	9,3	4,9	3,9	4,7
- Zelfstandigen in hoofdberoep	7,8	8,3	8,0	3,8	3,0	3,6
- Zelfstandigen in bijberoep	16,2	17,7	15,1	5,5	5,5	6,8
- Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	2,4	2,2	2,0	9,6	4,9	5,0
- Helpers	10,2	9,4	9,5	5,8	5,3	6,5

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 17: Evolutie van de starters- en stopzettingsratio, regio's van West-Vlaanderen, 2017-2021-2022.

Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

3. Gedetacheerden

Op basis van de Limosa-aangiftes werden er 36.346 naar West-Vlaanderen gedetacheerde personen geteld in 2023. Drie kwart van deze gedetacheerden heeft het statuut van werknemer; in Vlaanderen is dit zelfs 80,6%.

Het aantal gedetacheerden in West-Vlaanderen lag in 2023 een stuk lager dan in 2022, maar op nagenoeg hetzelfde niveau als in 2018. In Vlaanderen was het aantal gedetacheerden in 2023 kleiner dan in 2022 en 2018. In zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen was er de afgelopen vijf jaar een afname van het aantal gedetacheerde werknemers en een sterke toename van het aantal gedetacheerde zelfstandigen.

De grootste groep gedetacheerden heeft de Poolse nationaliteit, gevolgd door Nederlanders en Oekraïners. Binnen het totale aantal gedetacheerden vormen de Brazilianen de grootste groep binnen de niet-Europeanen. Bij meer dan 97% van de gedetacheerde Brazilianen in West-Vlaanderen verloopt de detachering via Portugese ondernemingen.

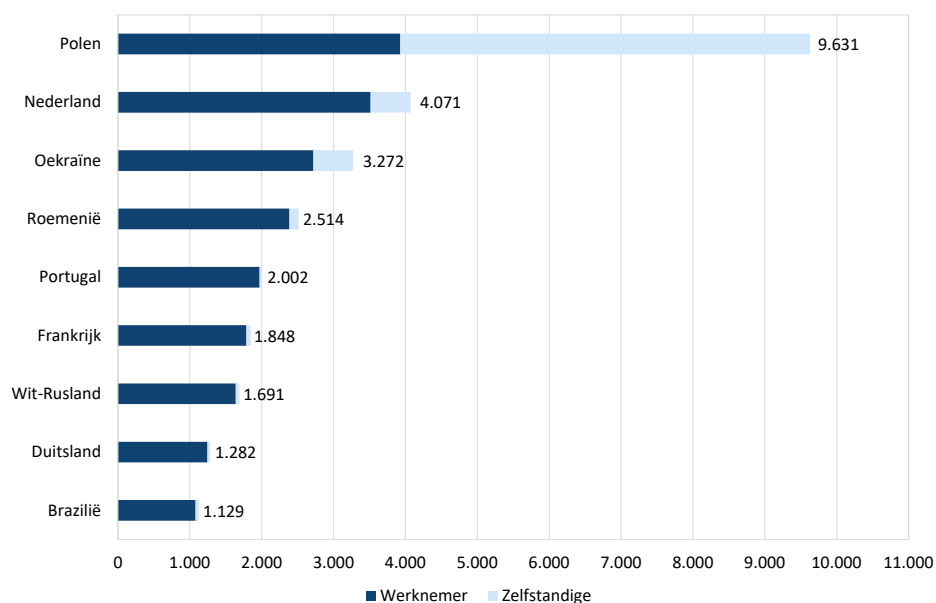
Opvallend is dat bij de gedetacheerden met een Poolse nationaliteit de zelfstandigen (59,2%) sterker vertegenwoordigd zijn dan de werknemers. Bij de andere nationaliteiten heeft minder dan 20% het statuut van zelfstandige.

Tabel 12: Evolutie van het aantal gedetacheerden naar detacheringstype, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2022-2023.

	2018	2022	2023		Evolutie 2018-2023	Evolutie 2022-2023
West-Vlaanderen	36.293	41.789	36.346	100,0%	+0,1%	-13,0%
- Werknemers	30.042	34.227	27.447	75,5%	-8,6%	-19,8%
- Zelfstandigen	6.251	7.562	8.899	24,5%	+42,4%	+17,7%
Vlaams Gewest	180.067	180.993	172.408	100,0%	-4,3%	-4,7%
- Werknemers	152.952	151.580	139.044	80,6%	-9,1%	-8,3%
- Zelfstandigen	27.115	29.413	33.364	19,4%	+23,0%	+13,4%
Aandeel WVL in VLG	20,2%	23,1%	21,1%			
- Werknemers	19,6%	22,6%	19,7%			
- Zelfstandigen	23,1%	25,7%	26,7%			

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 18: Gedetacheerde werknemers en zelfstandigen naar voornaamste nationaliteiten (a), West-Vlaanderen, 2023.

(a) Nationaliteiten die meer dan 1.000 gedetacheerden tellen in West-Vlaanderen.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Definities en methodologie

Gedetacheerden

Personen die in jaar x minstens één dag in België gemeld waren via een Limosa-aangifte. Deze Limosa-aangifte is sinds 2007 verplicht voor werkgevers die een werknemer tijdelijk of deeltijds naar België detacheren om er te werken. Het gaat dus om

werknemers die gewoonlijk in een ander land dan België werken of zijn aangeworven in een ander land dan België. Voor zelfstandigen is een melding vereist wanneer die tijdelijk een zelfstandige activiteit in België komen uitoefenen, maar er niet permanent verblijven. Sommige categorieën van personen zijn

vrijgesteld van het doen van de aangifte gezien de aard of de korte duur van de in België verrichte activiteiten (bvb artiesten, sportlui, internationaal vervoer, diplomaten, overheidspersoneel, wetenschappers, deelname aan wetenschappelijke congressen ...).

Vanaf 1 januari 2019 werd de Limosa-meldingsplicht voor gedetacheerde zelfstandigen beperkt tot een aantal risicosectoren, namelijk bouwactiviteiten, activiteiten in de vleessector en schoonmaakactiviteiten.

Help(st)er

Elke persoon die in België een zelfstandige in de uitoefening van zijn of haar beroep bijstaat of vervangt, zonder dat zij door een arbeidsovereenkomst met elkaar verbonden zijn. Deze persoon valt onder de toepassing van het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Referentieregio

Op 3 februari 2023 bekrachtigde de Vlaamse Regering het Regiodecreet dat Vlaanderen indeelt in 15 referentieregio's. West-Vlaanderen telt vijf referentieregio's: **Brugge** (Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Torhout, Zedelgem, Zuienkerke), **Middenkust** (Bredene, De Haan, Gistel, Ichtegem, Middelerke, Oostende, Oudenburg), **Midwest** (Ardooie, Dentergem, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lichtervelde, Meulebeke, Moorslede, Oostrozebeke, Pittem, Roeselare, Ruiselede, Staden, Tielt, Wielsbeke,

Wingene), **Westhoek** (Alveringem, De Panne, Diksmuide, Heuvelland, Houthulst, Ieper, Koekelare, Koksijde, Kortemark, Langemark-Poelkapelle, Lo-Reninge, Mesen, Nieuwpoort, Poperinge, Veurne, Vleteren, Zonnebeke) en **Zuid-West-Vlaanderen** (Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Lendeledede, Menen, Spiere-Helkijn, Waregem, Wervik, Wevelgem, Zwevegem). In de tekst en de figuren wordt met de 'regio's' steeds de indeling van de referentieregio's bedoeld, tenzij dit anders wordt aangegeven.

Vervangingsgraad van loontrekkenden

Aantal loontrekkenden jonger dan 30 jaar per 100 loontrekkenden van 50 jaar of ouder.

Zelfstandige

Iedere natuurlijke persoon die een beroepsbezigheid uitoefent zonder hiervoor door een arbeidsovereenkomst of een statuut gebonden te zijn.

Zelfstandige in bijberoep

Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige gelijktijdig wordt uitgeoefend met een andere, gewoonlijke en hoofdzakelijke beroepsbezigheid onder gezag.

Zelfstandige in hoofdberoep

Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige de voornaamste of enige beroepsbezigheid is.